

ДАНИ ПРО АВТОРА

Межова Оксана Володимирівна, старший викладач кафедри обліку, фінансів та підприємницької діяльності

Волинський коледж Національного університету харчових технологій,

вул. Шота Руставелі, 11, кв. 82

м. Луцьк, Україна, 43017

e-mail: 777ksena777@ukr.net

ДАНИЕ ОБ АВТОРЕ

Межова Оксана Владимировна, старший преподаватель кафедры учета, финансов и предпринимательской деятельности

Волинский колледж Национального университета пищевых технологий,

ул. Шота Руставели, 11, кв. 82

г. Луцк, Украина, 43017

e-mail: 777ksena777@ukr.net

DATA ON AUTHOR

Mezhova Oksana V., Senior Lecturer of the Department of Accounting, finance and entrepreneurship

Volyn College of National University of food technologies,

11, Shota Rustaveli Str., app. 82, Lutsk, Ukraine, 43017

e-mail: 777ksena777@ukr.net

УДК 378.126:070

DOI 10.5281/zenodo.1246581

ІНОВАЦІЙНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ РЕДАКТОРСЬКО- ВИДАВНИЧОГО ПРОФІЛЮ

Миколаєнко Н. М.

У статті представлено особливості реалізації інноваційних форм та методів у підготовці майбутніх фахівців редакторсько-видавничого профілю. Окреслено впровадження інноваційних форм та методів навчання для студентів редакторсько-видавничої галузі ЖДУ ім. І. Франка. Охарактеризовано самостійну роботу студентів як

спрямування на випуск науково-методичного журналу «Редакторська скриня». Зазначено про тренінги, ток-шоу, буктрейлери, книжкові заходи як інноваційні форми та методи, необхідні для ефективного формування «редакторсько-видавничого портфелю». Визначено доцільність реалізації інноваційних форм та методів навчання, що вони підвищують рівень підготовки майбутніх редакторів і видавців.

Ключові слова: інноваційні форми та методи, фахівці редакторсько-видавничого профілю, книга, тренінг, ток-шоу, буктрейлер, книжкова виставка та ярмарка.

ИННОВАЦИОННЫЕ ФОРМЫ И МЕТОДЫ В ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ РЕДАКТОРСКО-ИЗДАТЕЛЬСКОГО ПРОФИЛЯ

Николаенко Н. М.

В статье представлены особенности реализации инновационных форм и методов в подготовке будущих специалистов редакторско-издательского профиля. Определены внедрение инновационных форм и методы обучения для студенто в редакторско-издательской отрасли ЖДУ им. И. Франко. Охарактеризована самостоятельная работа студентов как направление на выпуск к научно-методического журнала «Редакторська скриня». Отмечены тренінги, ток-шоу, буктрейлери, книжне мероприятия как инновационные формы и методы, необходимые для эффективного формирования «редакторско-издательского портфеля». Определена целесообразность реализации инновационных форм и методов обучения, они повышают уровень подготовки будущих редакторов и издателей.

Ключевые слова: инновационные формы и методы, специалисты редакторско-издательского профиля, книга, тренінг, ток-шоу, буктрейлер, книжная выставка и ярмарка.

INNOVATIVE FORMS AND METHODS IN PREPARING OF FUTURE SPECIALISTS OF EDITOR-PRODUCER PROFILE

Nykolajenko N. M.

The article presents the peculiarities of the implementation of innovative forms and methods in the preparation of future

specialists in the editorial-publishing profile. The introduction of innovative forms and methods of teaching for students of the editorial-publishing industry of Zhytomyr Ivan Franko State University is outlined. The independent work of students is described as a direction for the issue of the scientific-methodical magazine «Editor's smallbox». It was mentioned about trainings, talkshows, butikrelylij, bookmeasures as innovative forms and methods that are necessary for effective formation of «editorial and publishing portfolio». The expediency of implementation of innovative forms and methods of training is determined, that they raise the level of preparation of future editors and publishers.

Key words: *innovative forms and methods, experts in the editorial-publishing profile, book, training, talkshow, bookkeeper, book exhibition and fair.*

Постановка проблеми. Необхідність створення якісних видань набуває особливого значення у зв'язку зі зменшенням ролі книги в глобалізованому світі, що вимагає розробки сучасних стратегій розвитку фахової освіти. Відповідно актуалізується проблема покращення практичної підготовки майбутніх редакторів та видавців як вагомого фактору, що впливає на підвищення якості книги та її популяризації.

Вивчення наукової літератури й досвіду роботи видавництва засвідчило, що на етапі трансформації книжкової продукції наявний рівень «редакторсько-видавничого портфелю» як комплексного показника ефективності професійної діяльності фахівців редакторсько-видавничої галузі не відповідає їх реальному потенціалу в розв'язанні актуалізованої проблеми. Вирішення окреслених завдань є можливим за умови вдосконалення навчального процесу. Це і зумовило вибір **мети статті** – розкрити особливості реалізації інноваційних форм та методів у підготовці майбутніх фахівців редакторсько-видавничого профілю.

Аналіз останніх досліджень. Вивченням історичних, соціальних, культурологічних умов становлення фахівців із видавничої справи та редагування займалися такі науковці як: Н. М. Вернигора, Е. І. Огар, І. Л. Побідаш, М. С. Тимошик. Теоретичні й практичні основи професійної підготовки

майбутніх редакторів досліджували Ю. П. Єлісовенко, Н. В. Зелінська, А. О. Капелюшний, А. І. Мамалига, В. В. Різун, В. І. Теремко та ін.

Виклад основного матеріалу. У межах дослідження пропонуємо розглянути інноваційні форми та методи в підготовці майбутніх редакторів і видавців, які реалізуються на базі Житомирського державного університету імені Івана Франка. Ефективними для формування професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань виділяємо теоретичні (різні види лекцій), практичні (лабораторні роботи, семінари, самостійна робота, навчально-виробнича практика) і практико-орієнтовані (тренінг, ток-шоу, буктрейлер, книжкова виставка та ярмарка) форми навчання.

Згідно з Положенням «Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» [4], самостійну роботу студентів спрямовуємо на реалізацію інноваційної форми – випуск науково-методичного журналу «Редакторська скриня». Так група студентів є умовною редакцією видання, де у кожного свої завдання (редактора, коректора, видавця, журналіста), а як кінцевий результат зі встановленим дедлайном є журнал у друкованому й електронному варіанті. Тому самостійна робота в сучасному розумінні має такі потенційні можливості: скеровує пізнавальний інтерес студентів відповідно до їх індивідуальних можливостей; вибудовує перспективи розвитку творчого пошуку й досягнення результатів через власні дослідження; стимулює самостійне засвоєння і критичне осмислення знань, набуття власного досвіду в ході виконання завдань до кожної теми заняття; орієнтує на колективне обговорення та оцінювання виконаної самостійної роботи; вказує на прояв психолого-педагогічної та науково-професійної активності майбутніх фахівців у межах виконання завдань спецкурсу; забезпечує реалізацію творчого доробку студентів (участь у конференціях, круглих столах, публічних виступах тощо) й отримання конкретних результатів.

Вагомим результатом виконання самостійної роботи студентів редакторсько-видавничого профілю ЖДУ ім. І. Франка в ході вивчення фахових предметів є презентація

розроблених матеріалів, які розміщені у науково-методичному журналі «Редакторська скриня» (рекомендованого до друку Вченою радою ЖДУ ім. І. Франка, протокол № 7 від 27. 12. 2014 р). Він є універсальним проектом, що включає творчі роботи студентів під рубриками «Від науковця», «Фахівцям на замітку», «Інтерв'ю з...», «Це важливо», «У гостях у...», «Читаймо разом», «Практичні поради», «Весела робота» та ін.

Матеріал у «Редакторську скриню» студенти готують самостійно до кожного практичного заняття, узгоджуючи свої ідеї з редколегією видання. Такий вид самостійної роботи розглядаємо як процес фахової реалізації студентів на ґрунті актуальних професійних знань, умінь, навичок, як інноваційну форму навчання.

Зауважимо, що «Редакторська скриня» є практико-орієнтованим засобом, що забезпечує впровадження міжпредметних зв'язків у процесі фахової підготовки майбутніх редакторів та видавців. Із матеріалами навчально-методичного журналу «Редакторська скриня» можна ознайомитися в електронній бібліотеці Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Одним із інтерактивних форм і методів навчання виділяємо *тренінг* (англ. train, training – навчання, виховання, тренування). Як зазначає В. Д. Паригін, він є груповою формою консультування, активного групового навчання, орієнтованою на оволодіння студентами професійно-корисними навичками, їх адаптацію до нових соціальних ролей з відповідною корекцією «Я-концепції» та самооцінки [2]; як засіб впливу, спрямований на розвиток знань, соціальних настанов, умінь і досвіду в галузі міжособистісного спілкування. Наприклад, при вивченні теми «Форми та методи формування професійної культури майбутнього редактора дитячих освітніх видань» запроваджено тренінг із метою апробації студентами професійно-орієнтованої інформації, створення умов для самореалізації особистості й досягнення високого культурно-інтелектуального розвитку студентів та їх професійної реалізації. За таких умов, результатом актуалізації теоретичного матеріалу вітчизняного та зарубіжного досвіду

проведення книжкових заходів є побудова «дерева знань», як один із шляхів представлення власної оцінки своїх знань і тренінгової групи. Можемо констатувати, що формат тренінгу сприяє розширенню кругозору, дозволяє мобільно реагувати на зміни в професійному середовищі, спонукає аналізувати, систематизувати, узагальнювати матеріал і одночасно проявляти творчу ініціативу.

Серед інтерактивних форм організації навчального процесу в підготовці майбутніх редакторів і видавців для набуття студентами навичок публічного виступу та дискутування вдало реалізовувати ток-шоу – міжгалузева, інтерактивна форма спілкування. Відмітимо, що проведення ток-шоу передбачає формування проблеми, мети; збору інформації з певної теми; підготовку проблемних запитань і виступу учасників; аналіз підготовки аудиторії. Так, вивчення теми «Професійна культура редактора дитячих освітніх видань та її специфіка у галузі поліграфії» проводимо ток-шоу на основі узагальнення та систематизації навчального матеріалу з проблематики професійної культури редакторів дитячих освітніх видань, у ході якого відбувається практична апробацію, аргументується в колективному обговоренні отримання результатів тощо.

Із практичного досвіду особливе місце серед інтерактивних форм навчання займає *буктрейлер* – кліп за книгою, створення короткого відеоролику за мотивами конкретного друкованого видання з метою його популяризації. Вважаємо доцільним відмітити, що вперше на публіці буктрейлер був створений у 2003 р. до десятого Роману вампірської саги Крістін Фіхан «Темна симфонія». Зараз у США над створенням буктрейлерів працюють провідні кіностудії. В Україну цей спосіб рекламування друкованих видань впроваджено з 2009 р. Як новий інструмент для книжкового бізнесу першими використовувати буктрейлери стали видавництва (українське видавництво «Грані-Т»). У подальшому цією ідеєю зацікавилися працівники бібліотеки, однак широкого розповсюдження буктрейлер не набув, оскільки потребує великого матеріального ресурсу [1].

Разом із тим, зазначена форма навчання, як перспективно-інноваційна, використовується на заняттях редакторсько-видавничого фаху. Наприклад, у травні 2015 р. та 2016 р. ряд студентських робіт було представлено на Всеукраїнському фестивалі буктрейлерів «Bookfashion» (Київ). Робота на дитячу поезію «До нас крокують в гості зима та Миколай» житомирської письменниці Людмили Коваль у номінації «ігровий бук трейлер» отримала III місце (режисер – Віталій Коваль, студент III курсу; оператор – Вікторія Лавренчук, студентка II курсу; сценарист – Вікторія Ейсмут, студентка III курсу, Надія Миколаєнко, викладач кафедри видавничої справи, редагування, основ журналістики та філології). У 2016 р. за буктрейлер про книгу Маряни й Тараса Прохасько «Хто зробить сніг» – II місце (режисер – Дарина Шевченко; оператор – Юлія Глинчук, студентки II курсу). Для студентів така інтерактивна форма є дуже захоплюючою.

Важливим підґрунтям у підготовці майбутніх фахівців редакторсько-видавничого профілю є книжкові форуми, виставки та ярмарки. Тому студентам пропонується відвідати книжкові заходи з метою розширення професійних горизонтів формування та розвитку професійної культури. Так, майбутні редактори колективно побували на Міжнародному фестивалі «Книжковий арсенал» (2014, 2016, 2017 рр.), який щороку проходить у Києві. З матеріалами пропонуємо ознайомитися в журналі «Редакторська скриня» [5, с. 28-29].

Нині із-поміж книжкових виставок і ярмарків виділимо найбільші за кількістю учасників, виставковою площею, формами презентації та ін.: «Форум видавців у Львові» (Львів), «Азбукове Королівство Магів і Янголів» (Київ), міжнародний книжковий ярмарок «Книжковий світ» (Київ), Весняний київський книжковий ярмарок і Міжнародний фестиваль видавців та книгорозповсюджувачів «Світ книги» (Харків), Київський книжковий ярмарок «Медвін» (Київ), «Книжковий салон» (Херсон); «Книжковий сад» (Київ), «Зелена хвиля» (Одеса), «Книжковий світ» (Київ), «Книжковий ярмарок» (Херсон), виставка-ярмарок «Книга-фест» (Ужгород), міжнародна книжкова виставка «Книжкові Контракти» (Київ), «ДієСлово» (Житомир) та ін. Саме на їх прикладі виявлено основні форми, спрямовані на пропаганду книги, розвиток книжково-видавничої галузі й професійної культури фахівців.

Висновки. Резюмуємо, через реалізацію інноваційних форм та методів значно підвищується рівень підготовки майбутніх редакторів і видавців. Оскільки це – системний процес, також вважаємо за необхідне в рамках освітньої та редакторсько-видавничої діяльності створити систему умов і засобів, необхідних для ефективного формування «редакторсько-видавничого портфелю».

Список використаних джерел

1. Буктрейлер – сучасна форма реклами книги [Електронний ресурс]. URL: <http://biblio.lib.kherson.ua/buktreylet.htm>.
2. Групова робота студентів [Електронний ресурс]. URL: http://pidruchniki.com/13870502/pedagogika/grupova_robota_studentiv.
3. Книжкові ярмарки-виставки як головний інструмент реклами книги в Україні [Електронний ресурс]. URL: http://www.nbu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Vdakk/2010_2/15.pdf.
4. Положення про організацію самостійної роботи студентів [Електронний ресурс]. URL: <http://www.khnu.km.ua/root/dept/nmv/res/5.pdf>.
5. Редакторська скриня: [наук.-метод. журнал] // За заг. ред. Н. М. Миколаєнко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 36 с.

References

1. Buktreylet – suchasna forma reklamy knyhy [Elektronnyy resurs]. URL: <http://biblio.lib.kherson.ua/buktreylet.htm>
2. Hrupova robota studentiv [Elektronnyy resurs]. URL: http://pidruchniki.com/13870502/pedagogika/grupova_robota_studentiv.
3. Knyzhkovi yarmarky-vystavky yak holovnyy instrument reklamy knyhy v Ukrayini [Elektronnyy resurs]. URL: http://www.nbu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Vdakk/2010_2/15.pdf
4. Polozhennya pro orhanizatsiyu samostiynoyi roboty studentiv [Elektronnyy resurs]. URL: <http://www.khnu.km.ua/root/dept/nmv/res/5.pdf>.

5. *Redaktors'ka skrynya* [nauk.-metod. zhurnal] // Za zah. red. N. M. Mykolayenko, Zhytomyr: Vyd-vo ZhDUim. I. Franka, 2015, 36 p.

ДАНИ ПРО АВТОРА

Миколасенко Надія Миколаївна, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри видавничої справи, редагування, основ журналістики та філології Житомирського державного університету ім. І. Франка

вул. Київська 103/134, м. Коростинів, Житомирська обл., 12504.

e-mail: Nadija.mykolajenko@gmail.com

ДАНИЕ ОБ АВТОРЕ

Николаенко Надежда Николаевна, кандидат педагогических наук, преподаватель кафедры издательского дела, редактирования, основ журналистики и филологии Житомирского государственного университета, им. И. Франка.

ул. Киевская 103/134, г. Коростышев, Житомирская обл., 12504.

e-mail: Nadija.mykolajenko@gmail.com

DATA ON AUTHOR

Mykolaienko Nadiia M., Candidate of Pedagogical Science, Lecturer of Publishing, Editing, the Basics of Journalism and Philology Department, Zhytomyr Ivan Franko State University, 103/134, Kyiivska Str., Korostyshiv, Zhytomyr region, Ukraine, 12504

e-mail: Nadija.mykolajenko@gmail.com
